

ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЯ БУКОВИНСЬКОЇ «ПРОСВІТИ»

Незважаючи на пандемію коронавірусу, «Просвіта» Буковини організовує різні просвітницькі заходи. Нещодавно відбулася онлайн-зустріч, щоб обговорити вплив духовності на формування незалежності України до 30-річчя України, як самостійної, вільної і соборної держави.

Конференція відбулася у Чернівецькій обласній науковій бібліотеці ім. Михайла Івасюка.

Перший засновник просвітницької організації на Буковині «Руська Бесіда» (1869) був Митрополит Буковини і Далмації, церковний, політичний і громадський діяч, православний єпископ Євген Гакман (1793-1873), пам'ять якого просвітяни Буковини вшановують що-року. Ще на початку 19-ого століття у час Австрійської імперії Митрополит Гакман розумів, що націю визначає духовна спільнота, яка має свій суверенітет. Він все життя віддав на духовно-національне просвітництво буковинців.

До онлайн-зустрічі в Чернівецькій обласній науковій бібліотеці ім. Михайла Івасюка долучилися просвітяни-колеги з різних областей України-священники, вчителі, працівники культури, бібліотек, студенти та активні члени громади. Модератор заходу була голова Чернівецької обласної «Просвіти» Світлана Масловська. Благословенне слово було від митрополита Чернівецького і Буковинського ПЦУ Данила.

Владика згадав, що коли він прийшов на Буковину понад 30 років тому, то побачив храми споруджені з благословення Євгена Гакмана і зрозумів велич цієї людини з далекоглядним мисленням. Колишня резиденція митрополитів, унікальна вишуканість, яку Гакман втілював у камені. Нині знаходиться Університет ім. Федьковича.

Учасників Конференції привітав заступник директора Чернівецької Обласної Університетської Бібліотеки (ЧОУБ) Марія Довгань і зауважила, що бібліотека плідно співпрацює з «Просвітою» вже багато років. Заступник голови обласної «Просвіти», народний артист України Іван Дерда зазначив, що вшанування пам'яті велетнів України та їх життєдіяльності вказує шлях для дальшого поступу вперед.

Отець Вітольд Мензак підкреслює, що гармонізація влади, духовенства і просвіти рухає вперед ідею єдності. Це виховує і нову громаду, і суддів і поліцейських і чиновників. Все що нині відбувається в державі показує по-

чуття меншевартості. Тому потрібна своя Церква, мова, армія, держава!

Голова Івано-Франківської «Просвіти» Степан Волковецький підкреслює, що проблема України є брак усвідомлення ідентичності та національно-патріотичного виховання. Хоч головна роль виховання належить родині та школі, але громадські організації теж мають брати в цій участь. Також священники і УГКЦ і УПЦУ мали б порушувати теми стосунків батьків і дітей, щоб підвищувати людську свідомість. Це робили і митрополит Гакман і митрополит Шептицький.

Заступник голови Чернівецької обласної «Просвіти» Микола Шкурко звернув увагу, що Церква має силу формувати особистість. А що Моковських церков в Україні ще дуже багато, тому і свідомість людей-і нації в цей час не є вирішальною.

Голова Сумської «Просвіти» Олексій Шевченко згадав, що вчителі Сумщини організовують багато різних заходів, конкурсів і проєктів, але відчувається, що вони залежні від влади. Тому при «Просвіті» існує «Світлиця», мета якої є розвивати християнську свідомість. Він твердо вірить, що «Просвіта» разом з Церквою мають силу об'єднати українців.

Василь Джуран, голова Чернівецької Спілки Письменників України, нагадав, що Гакман був селянською дитиною, який став єпископом у 42 роки і встиг багато зробити для українізації Буковини, практично самотужки. Він досяг вершин у вірі, в освіті, архітектурі і ставленні духовного букового краю.

Сьогодні люди шукають матеріальну вигоду, не духовність, зауважили деякі учасники. До Гакмана дослухалося учительство і Буковина не потрапила в залежність Румунії. Він зберіг українську ідентичність. Його підтримував Австрійський уряд.

А нині на законодавчому рівні «Просвіта», яка проводить україно-центричну державотворчу роботу упродовж 150 років, не підтримана державою.

Професор Віра БОДНАРУК,
голова ТУМ (США)

Норт Порт, Флорида, 21 червня 2021 р.

